

Hollolan kunnan ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2026

Valvontajaosto 4.2.2026

Tausta

Yleistä

Vuosittain laadittavalla valvontaohjelmalla toteutetaan lakisääteistä valvontasuunnitelmaa. Viimeisin Hollolan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2026-2029.

Ympäristönsuojelulaki

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 168 §:n mukaan valvontaohjelma on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista sekä niiden muusta säännöllisestä valvonnasta.

Maa-aineslaki

Maa-ainesasetuksen (VnA 926/2005) 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Ottoalueella tulee tehdä lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen. Pykälässä säädetään myös toiminnanharjoittajan velvollisuuksista ennen ottamisen aloittamista, ja käytännössä myös aloitustarkastus on pakollinen, jotta voidaan varmistua näiden velvollisuuksien ja ottotoiminnan aloittamisen edellytysten täyttyvän.

Jätelaki

Jätelain osalta suunnitelmallisen valvonnan tulee jätelain (JL, 646/2011) 124 §:n mukaan kattaa jätteen ammattimainen keräys, mahdolliset kansainväliset siirrot sekä vaarallista jätettä tuottavien toimintojen valvonta. Vaarallista jätettä tuottavien yritysten osalta jätelaissa ei kuitenkaan ole suoraa velvoitetta kyseisten laitosten sisällyttämisestä valvontasuunnitelmaan.

Valvontaohjelmassa kuvataan ympäristönsuojeluasetuksen (VnA 713/2014) 30 §:n mukaisesti

- 1) edellisen vuoden valvontatavoitteiden toteutuminen. Toteumatietoja hyödynnetään ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa
- 2) kuluvalle vuodelle suunnitellut tarkastukset ja muut valvontatoimet.

Maksut

Säännöllisen valvonnan maksut on kytketty valvontaohjelman olemassaoloon. Kun valvontatoimenpide on suunnitelmallinen ja valvontaohjelmassa määritetty, siitä voidaan YSL 205 §:n mukaisesti periä maksu.

Hollolassa on käytössä ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maa-ainestaksa. Tietyistä jätelain valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti. Ympäristönsuojeluviranomaisen viimeksi päivitetty taksa on tullut voimaan 1.1.2023.

Julkisuus

Valvontasuunnitelma ja -ohjelma ovat julkisia asiakirjoja. Asiakirjojen valmisteluun liittyvät perusteet, kuten yksittäisten tarkastuskohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheyden suunnittelu, esitetään kyseiselle toiminnanharjoittajalle pyydettyäessä.

Valvonnan toteutuma vuonna 2025

Vuoden 2025 valvontaohjelma toteutti vuosille 2022 – 2025 laadittua ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa. Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisten tarkastusten toteutuma vuonna 2025 on esitetty alla olevassa taulukossa 1.

Taulukko 1. Valvonnan toteutuma vuonna 2025.				
Toimiala	Kohteita*	Suunnitellut tarkastukset	Toteutuneet tarkastukset	Vuosiraportti 2024 toimitettu luvan muk.
Ympäristöluvanvaraiset				
Metsä- ja metalliteollisuus	1	0	0	0 (kohde ei toiminnassa)
Energiantuotanto	2	0	0	2
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	2	1	1	0
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	0	0	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	12	0**	0 (+8 tehtiin pelkkä MAL tarkastus)	7 (3 ei ollut toimintaa)
Mineraalituotteiden valmistus	6	0	0	4
Eläinsuojat	17	1	1	8 (1 kohde tuotantotauolla, 1 ei velvoitettu vuosiraport.)
Liikenne	1	1	0	0 (ei toiminnassa)
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	9	0	0	4 (2 kohteessa toimintaa ei aloitettu, 1 kohteessa toiminta keskeytyneenä, 1 kohteen valvontavastuu valtiolla)
Muu toiminta	3	0	0	2 (1 kohteella ei velvoitetta)
Rekisteröitävät toiminnot	5 + 1 uusi rekisteröity vuonna 2025	3	4 (1 uudessa kohteessa esirakentamiskäytännön tark.)	0 (5 kohteella asetus ei vaadi, 1 kohde ei vielä toiminnassa)
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	0	0	0	0
Yhteensä	59+1	6	5+1 (+8 MAL)	28
Maa-ainesluvut (MAL)	23	20	17	
Yhteensä, YSL ja MAL	82+1	26	22+1	

* Kohteiden lukumäärä sisältää myös ne päättäneet toiminnot, joiden lopettamistoimenpiteitä ei ollut vielä viety loppuun (tilanne 31.12.2024). Lisäksi kohteiden joukossa on sellaisia, joissa ei ollut vielä lainvoimaista lupaa sekä sellaisia, jotka ovat jääneet listalle epähuomiossa, vaikka eivät kuulu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle.

** Kivenmurskaamon tarkastus voidaan tehdä vain toiminnan ollessa käynnissä, ja laitosten tulevat murskausjaksot eivät yleensä ole tiedossa kovin paljoa etukäteen → tarkastuskäyntejä ei voi suunnitella valvontaohjelmassa

Ympäristölupakohteiden ja rekisteröityjen kohteiden etukäteen suunnitelluista tarkastuksista toteutui suurin osa (5/6). Toteutumatta jääneessä tarkastuskohteessa toiminta on loppunut jo joitakin vuosia sitten, ja tarkastuksen kohteena on lähinnä lopettamistoimien asianmukaisuus. Lisäksi suoritettiin yksi ylimääräinen esirakentamisen aikainen tarkastus.

Osa suunnitelluista YSL valvontakohteista ovat sellaisia, joilla on myös maa-aineslupa (MAL) ja joilla tehtiin maa-aineslain mukainen tarkastus (8 kpl). MAL-kohteiden tarkastuksista toteutui 17 suunnitellusta 20 kohteesta. Tarkastamatta jääneet kohteet olivat sellaisia, joissa ei ollut toimintaa vuonna 2025 tai joissa toimintaa ei ole vielä aloitettu lainkaan. Osa MAL-kohteista oli sellaisia, joilla ei ollut YSL-luvan mukaista toimintaa (esim. murskausta) valvontavuonna.

Valvontataulukossa on joitakin ympäristölupakohteita, joiden toimintaa ei ole aloitettu tai joilla ei ole aktiivista toimintaa ja/tai jotka odottavat esimerkiksi luvan rauettamista ja/tai lopputarkastusta ja/tai jälkitoimien hyväksymistä. Vuonna 2025 tehtiin kaksi ympäristöluvan rauettamispäätöstä ja lisäksi yksi lupapäätös katsottiin rauenneeksi lain nojalla.

Jätelain valvonta

Vuonna 2025 ei toteutettu erikseen suunnitelmallista jätelain mukaista valvontaa. Valvontasuunnitelmassa 2022 – 2025 suunnittelukauden tavoitteena oli saattaa rekisteröinti- ja valvontatiedot riskiarvioineen ajan tasalle.

Salpakankaan teollisuusalueella on 08/2024 – 09/2025 oli käynnissä "Salpakankaan teollisuusalueen kaupunkivesien hallinnan neuvontahanke", jossa mm. tehtiin neuvontapaketti kiinteistönomistajille ja toiminnanharjoittajille sekä annettiin neuvontaa kiinteistöillä. Tässä yhteydessä käytiin läpi myös yrityksen jätehuoltoa ja annettiin siihen liittyvää neuvontaa. Hanke ei kuitenkaan ollut viranomais toimintaa ja neuvonnan vastaanottaminen perustui vapaaehtoisuuteen. Hankkeessa saatiin jonkinlainen yleiskuva Salpakankaan teollisuusalueen tilanteesta myös jätehuollon ja vaarallisten jätteiden osalta.

Ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontakohteissa suoritettiin myös jätelain valvontaa osana kohteen normaalia lupavalvontaa.

Muu valvonta

Suurin osa ympäristövalvontaan tulevista yhteydenotoista luokitellaan haittailmoituksiksi, joiden määrää seurataan ja joita käsitellään resurssien salliessa ja riskinarvioinnin perusteella. Haittailmoituksia kirjattiin vuoden 2025 aikana 57 kpl, joista käsitellyiksi on merkitty 45 kpl (tilanne 1/2026). Osa haittailmoituksista on sellaisia, joista asiakasta kehoitetaan tekemään

kirjallinen vireillepano. Viranomainen voi myös ottaa asian vireille omasta aloitteestaan, mikäli asian luonne sitä vaatii.

Keskeneräisten vireillepanoasioiden määrät vireilletulovuoden mukaan (1/2026) on esitetty alla olevassa taulukossa 2:

Taulukko 2. Keskeneräiset vireillepanoasiat.	
Vireilletulovuosi	Keskeneräisiä hallintoasioita ko. vuodelta
2016 tai aiemmin	1
2017	0
2018	0
2019	0
2020	2
2021	0
2022	0
2023	1
2024	3
2025	2
Keskeneräisiä hallintovireillepanoja	9

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on ratkaisupakko kirjallisten vireillepanojen ja omassa valvonnassa esille tulleiden selvien rikkomusten osalta. Tällaisia valvonta-asioita katsottiin olevan vireillä vuoden 2025 lopussa 9 eri tapausta.

Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita, joten toteuman arviointiaakaan ei tehdä. Hallintoasioiden käsittelyä koskee viivytyksettömyyden vaatimus. Ympäristöviranhaltijan on noudatettava vaatimusta virkavastuunsa nojalla. Usean vuoden, jopa yli viiden vuoden, käsittelyaikoja ei voida pitää hyväksyttävänä.

Hollolan ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2026 valvontatoimenpiteiksi

Vuoden 2026 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen sekä maa-aineslupakohteiden tarkastusten suunnitelma on esitetty alempana olevassa taulukossa 3.

Vuoteen 2025 verrattuna ympäristönsuojelulain mukaisia valvontakohteita on poistettu 7 kpl:

- 3 kohdetta, joiden ympäristölupa on rauennut tai rauetettu vuoden 2025 aikana
- 1 kohde, jonka ympäristölupa on korvautunut uudella, useampia toimintoja koskevalla lupapäätöksellä
- 1 kohde, jolla ei ole vielä lainvoimaista ympäristölupaa, ja jossa ei ole ollut toimintaa myöskään aiempien lupien puitteissa
- 1 kohde, jonka ympäristölupa odottaa rauettamista, eikä valvontatoimia ole enää tarpeen tehdä
- 1 kohde, joka on jäänyt taulukkoon aiemman epäselvän valvontavastuun vuoksi

Uusia kohteita vuoden 2025 taulukkoon verrattuna on tullut 2 kpl. Uusissa kohteissa toiminta ei välttämättä ala vielä vuoden 2026 aikana.

Kolme kohdetta (2 eläinsuojaa ja 1 ampumarata) on siirretty ilmoituksenvaraisten toimintojen alle.

Yhteislupakohteiden (MAL + YSL luvat) osalta kirjaamistapaa muutettiin vuodesta 2024 alkaen siten, että ensisijaisesti kohteella suunnitellaan tehtävän MAL -tarkastus, koska monella kohteella ei ole joka vuosi YSL-luvan mukaista toimintaa. Tällaisella kohteella YSL-luvan mukainen tarkastus tehdään, mikäli siellä on kyseistä toimintaa tarkastushetkellä ja se on suunnitellun valvontavälin kannalta tarpeen.

Taulukko 3. Suunnitelma vuoden 2026 aikana tehtävistä tarkastuksista.		
Toimiala	Kohteita	Suunnitellut YSL:n muk. tarkastukset
Metsä- ja metalliteollisuus	1	0
Energiantuotanto	2	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	1	1
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	0
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	12	1*
Mineraalituotteiden valmistus	5	0
Eläinsuojat	12	2
Liikenne	1	1
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	6	1
Muu toiminta	2	0
YSL 28 § 2 mom. mukaiset pienet toiminnot	1	0
Rekisteröitävät toiminnot	6	0
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	3	0
Yhteensä	53	5
Maa-ainesluvut (MAL)	22	22
Yhteensä, ympäristöluvut ym. ja maa-ainesluvut	75	27

* kivenmurskaamon tarkastus voidaan tehdä vain toiminnan ollessa käynnissä, ja laitosten tulevat murskausjaksot eivät yleensä ole tiedossa kovin paljoa etukäteen → tarkastuskäyntejä ei pääsääntöisesti voi suunnitella valvontaohjelmassa. Taulukkoon merkitty tarkastus on lopputarkastus.

Ympäristölupakohteiden sekä ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonta

Valvontaluokkien mukaisten tarkastusvälien perusteella ympäristöluvanvaraisiin kohteisiin tulisi tehdä 4 tarkastusta vuonna 2025 sekä mahdolliset murskaamoiden tarkastukset. Yksi kohde, jonka vuodelle 2025 suunniteltu tarkastus ei toteutunut, on siirretty vuodelle 2026.

Toteutuksessa etusijalle asetetaan kohteet, joita mahdollisesti koskee jokin seuraavan kaltaisista tilanteista:

- vuosiraportoinnissa ja/tai ilmoitusmenettelyssä (esim. poikkeukselliset tilanteet) on puutteita
- kohteesta on tehty haittailmoituksia
- kohde sijaitsee pohjavesialueella ja sen riskinarviointiluokka on I tai II

Vuoden 2026 alussa vireillä olevia maa-aineslupahakemuksia oli käsittelyssä 2 kappaletta (molemmat olemassa olevan toiminnan jatkolupahakemuksia), ympäristölupahakemuksia 2 kappaletta (joista toinen ympäristöluvan muutos ja toinen olemassa olevan ympäristöluvan päivittäminen nyky-lainsäädännön mukaiseksi) sekä 1 yleisen ilmoitusmenettelyn mukainen ilmoitus (koskien olemassa olevaa toimintaa, joka on tullut ilmoitusvelvolliseksi lainsäädäntömuutoksen myötä). Näiden lisäksi kolme ratkaistua lupahakemusta odotti käsittelyä valitusmenettelyssä eri oikeusasteissa. Lupakohde lisätään valvontakohteeksi taulukkoon siinä vaiheessa, kun toiminnalla on lainvoimainen lupa toimia.

Maa-aineslupakohteiden valvonta

Lähtökohtaisesti maa-ainesalueet tarkastetaan vuosittain. Hollolassa on valvottavia maa-aineslupakohteita, jolla on lainvoimainen lupa (tai on ollut lainvoimainen lupa ja toimintaa, valvonta on kesken, mutta jatkolupa on oikeuskäsittelyssä), on yhteensä 22 kpl, joista 11:llä on maa-ainesluvan lisäksi ympäristölupa (10:llä louhintaan ja/tai murskaukseen, 1:llä maankaatopaikan toimintaan). Kohteita, joissa toiminta ei ole vielä käynnistynyt tai kohteessa ei ole tehty uuden luvan mukaista aloitustarkastusta, on 3 kpl. Lupapäätöksiä, jotka eivät ole vielä lainvoimaisia ja jotka odottavat hallinto-oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, on 3 kpl.

Koska kohteet tarkastetaan usein, tarkastuksissa voidaan tarvittaessa keskittyä tiettyyn teemaan. Vuoden 2025 tarkastusten osalta ei toistaiseksi ole tarvetta erityisille painatuksille. Yleisesti ottaen tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Lisäksi selvitetään ottamisen etenemä.

Jätelain valvonta

Valvontasuunnitelman 2026-2029 mukaan valvontakauden 2026-29 aikana tavoitteina on saattaa rekisteröitävien jätteenkeräystoimijoiden rekisteröinti- ja valvontatiedot riskiarviointineen ajan tasalle sekä edistää vaarallista jätettä tuottavien toimijoiden valvonnan suunnitelmallisuutta. Valvonnan suunnittelussa olisi mahdollista hyödyntää esimerkiksi työharjoittelijoiden työpanosta.

Muu valvonta

Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita eikä osoitettu resursseja.

Hallintopakko- ja muiden valvonta-asioiden valvontaa tehdään ilmoitusten, työtilanteen, resurssien ja työnjohdon ohjauksen mukaan.